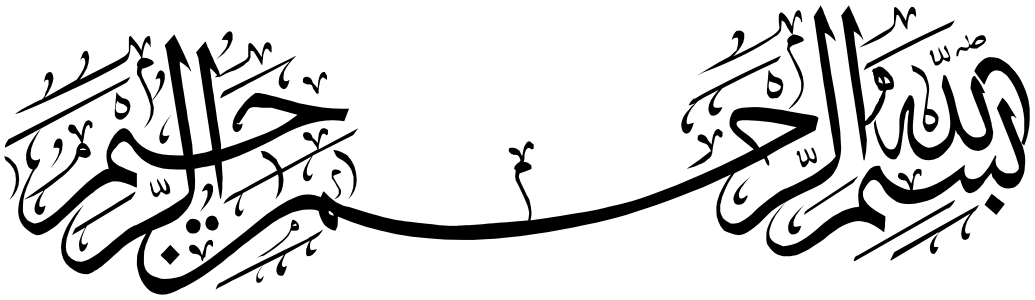
بسم الله الرحمن الرحيم

دانشکده علوم تربیتی و روان شناسی

گروه روان شناسی

پایان نامه

جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد روان شناسی عمومی

عنوان

نقش تحول اخلاقی و سبک های هویتی در پیش بینی معنای زندگی دانشجویان دانشگاه تبریز

استاد راهنما

دکتر جلیل باباپور

استاد مشاور

دکتر تورج هاشمی

پژوهشگر

مجتبی صالحی

تابستان ۱۳۸۹

اگر شایسته تقدیم باشد:

به کسی که می گوید آری؛

به تولد من، به زندگیم، به بودنم، ضعفم، ناتوانی ام

و از انتظار طولانی پاسخ من خسته نمی شود.

پدر و مادرم

و تقدیم به آنانکه دوستشان دارم

تقدیر و تشکر:

در آغاز خداوند متعال را شاکرم که بار دیگر ذره ای از معرفت خود را بر من نمایان ساخت تا بتوانم دوره ای دیگر از تحصیلاتم را به اتمام برسانم.

آنچه در این راستا موجبات پیشرفت علمی پژوهش حاضر را به نحو مطلوب فراهم کرد راهنمایی و مساعدتهای بی دریغ استاد گرانقدر و ارجمندم جناب آقای دکتر جلیل باباپور بوده است. به رسم ادب بر خود واجب می دانم مراتب تقدیر و تشکر بی شائبه خود را نسبت به ایشان ابرازکنم و از خداوند متعال توفیقات روزافزون برای ایشان و خانواده محترمشان آرزو نمایم.

همچنین از استاد مشاور و بزرگوارم، جناب آقای تورج هاشمی به پاس کمک های صمیمانه شان کمال تشکر و قدردانی را دارم.

نام خانوادگی دانشجو: صالحی نام: مجتبی

عنوان پایان نامه: نقش تحول اخلاقی و سبک های هویتی در پیش بینی معنای زندگی دانشجویان دانشگاه تبریز

استاد راهنما: دکتر جلیل باباپور استاد مشاور: دکتر تورج هاشمی

برای دریافت درجه: کارشناسی ارشد رشته: روانشناسی گرایش: عمومی

دانشگاه: تبریز دانشکده: علوم تربیتی و روانشناسی تعداد صفحات:۹۸

تاریخ دفاع:۱۳۸۹/۶/۱۷

واژگان کلیدی: تحول اخلاقی، سبک های هویتی، معنای زندگی

چکیده:

این پژوهش با هدف تعیین نقش تحول اخلاقی و سبک های هویتی در پیش بینی معنای زندگی دانشجویان دانشگاه تبریز انجام شد.

برای این منظور ۳۹۶ نفر دانشجو (۱۸۴ مرد، ۲۱۲ زن) به صورت نمونه گیری تصادفی از بین دانشجویان چهار رشته علوم انسانی، علوم پایه، کشاورزی و فنی- مهندسی انتخاب شدند. برای گردآوری اطلاعات از پرسش نامه های تحول اخلاقی «ما» ،سبک های هویتی بنیون و آدامز (OMEIS-۲) و معنی زندگی (PIL) استفاده شد. داده های آماری به دست آمده با استفاده از روش همبستگی پیرسون، تحلیل واریانس چند متغیره(MANOVA) و رگرسیون چندگانه در نرم افزار spss ۱۷ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. نتایج به دست آمده نشان داد که بین سبکهای هویتی و معنای زندگی و تحول اخلاقی و معنای زندگی و نیز بین سبکهای هویتی و تحول اخلاقی رابطه معنی دار وجود دارد. از طرفی متغیرهای تحول اخلاقی و سبکهای هویتی قادر بودند به صورت تفکیکی و ترکیبی تغییرات متغیر ملاک (معنای زندگی) را به طور معنی داری پیش بینی کنند. علاوه بر این نتایج حاصل از مقایسه گروهها حاکی از این بود که بین زنان و مردان در سبک های هویتی (سردرگم و زود هنگام) و معنی زندگی تفاوت معنی دار وجود دارد و معنی زندگی در زنان به طور معنی داری بیشتر از مردان می باشد.

فهرست مطالب

عناوین ..... صفحه

فصل اول: کلیات

مقدمه..... ۱
بیان مساله..... ۲
ضرورت و اهمیت پژوهش..... ۶
اهداف تحقیق..... ۷
سوالات و فرضیه های تحقیق..... ۸
تعاریف مفهومی و عملیاتی متغیرها..... ۹

فصل دوم: پیشینه نظری و پژوهشی

مقدمه..... ۱۴
تحول اخلاقی..... ۱۴
گستره نظری تحول اخلاقی..... ۱۷
نظریه پیاژه..... ۱۷
نظریه کلبرگ..... ۱۸
تحول اخلاقی و مراحل آن از نظر کلبرگ..... ۲۰
تحول شناختی –اجتماعی و تحول اخلاقی..... ۲۵
نظریه اریکسون و تحول اخلاقی..... ۲۶
تفاوتهای جنسیتی در رشد اخلاقی از دیدگاه پیشگامان رشد اخلاقی..... ۲۶
تحقیقات انجام شده در مورد قضاوت اخلاقی در بین دانشجویان..... ۲۸
هویت..... ۲۹
عوامل موثر بر شکل گیری هویت..... ۳۲
تفاوتهای هویتی در زنان و مردان..... ۳۴
پژوهش های مارسیا در زمینه رشد هویت..... ۳۵
هویت از دیدگاه نظریه پردازان مختلف..... ۳۷
هویت و دیگر حوزه های رشدی..... ۴۲
هویت و سلامت روان..... ۴۲

معنی زندگی..... ۴۴
نظریه ویکتور فرانکل..... ۴۶
مروری بر معنادرمانی ویکتور فرانکل..... ۴۷
نظریه مازلو..... ۴۸
نظریه یالوم..... ۴۹
دیگر نظریه های مطرح شده در مورد معنی زندگی..... ۵۰
معنی زندگی در دوره های مختلف تحول..... ۵۱
تحقیقات انجام شده در مورد معنی زندگی..... ۵۲

فصل سوم: روش پژوهش

نوع پژوهش..... ۵۶
جامعه آماری..... ۵۶
روش نمونه گیری و حجم نمونه..... ۵۶
ابزارهای گردآوری اطلاعات..... ۵۷
آزمون تحول اخلاقی «ما»..... ۵۷
پرسش نامه سبک های هویتی بینیون و آدامز (OMEIS-۲)..... ۶۱
پرسش نامه معنای زندگی(**PIL**)..... ۶۴
روش اجرای پژوهش..... ۶۴
روش تجزیه و تحلیل داده ها..... ۶۵

فصل چهارم: تجزیه و تحلیل داده ها

مقدمه..... ۶۷
یافته های توصیفی..... ۶۷
یافته های استنباطی..... ۷۰
فرضیه شماره ۱..... ۷۰
فرضیه شماره۲ ..... ۷۱
سوال شماره۱ ..... ۷۱
فرضیه شماره ۳..... ۷۱
سوالات شماره ۲،۳،۴ ..... ۷۵

فصل پنجم: نتیجه گیری و پیشنهادات

تجزیه و تحلیل فرضیه ها و سوالات..... ۸۰
محدودیتهای پژوهش..... ۸۷
پیشنهادات پژوهشی..... ۸۸
پیشنهادات کاربردی..... ۸۹
منابع فارسی..... ۹۱
منابع انگلیسی..... ۹۶
پیوست ها..... ۱۰۰

فهرست جداول

جدول ۴-۱ شاخص های توصیفی تحول اخلاقی، سبک های هویتی و معنای زندگی در رشته های مختلف.....۶۸

جدول ۴-۲ شاخص های توصیفی تحول اخلاقی، سبک های هویتی و معنای زندگی در دو جنس.....۶۹

جدول ۴-۳ ماتریس همبستگی سبکهای هویتی، تحول اخلاقی و معنای زندگی.....۷۰

جدول ۴-۴ پیش بینی معنای زندگی بر اساس تحول اخلاقی وسبک های هویتی.....۷۲

جدول ۴-۵ تحلیل واریانس تغییرات متغیر ملاک بر اساس تغییرات متغیرهای پیش بین.....۷۲

جدول ۴-۶ پیش بینی معنای زندگی از روی متغیر های پیش بین.....۷۳

جدول ۴-۷ خلاصه تحلیل رگرسیون گام به گام تغییرات متغیر ملاک.....۷۳

جدول ۴-۸ خلاصه تحلیل واریانس گام به گام متغیر ملاک.....۷۴

جدول ۴-۹ آزمون معنی داری تفاوت واریانس ها.....۷۶

جدول ۴-۱۰ مقدار آزمون لامبدای ویلکز در تحلیل واریانس چندگانه.....۷۶

جدول ۴-۱۱ اثرات بین گروهها.....۷۷

جدول ۴-۱۲ مقایسه زوجی (دو به دو) متغیرها بر اساس آزمون تعقیبی.....۷۸

فصل اول

کلیات

مقدمه

پرسش از معنای زندگی قدمتی به ازای تاریخ اندیشه آدمی دارد زیرا از زمانی که بشر قادر به جهت بخشیدن به تفکراتش شد قلمرو و معنی و مفهوم زندگی نیز به عنوان موضوعی اساسی توجه او را به خود معطوف نمود. پرسش از زندگی، چیستی آن ، فرجام آن و نسبت میان این دو به عنوان پرسش هایی بنیادین از آغاز تا کنون ذهن بشر را به خود مشغول داشته است و تا زمانی که برای این پرسش ها پاسخ های اقناع کننده ای یافت نشود ، نمی توان چنان زیست که شایسته بشر باشد (شرفی ۱۳۸۴). مدتهاست که ثابت شده پول و امکانات زیاد ، موقعیت اجتماعی بالا ، زن یا مرد بودن ، برخورداری از چهره ای زیبا و ... هیچیک برای داشتن رضایت از زندگی کافی نیست . قاعدتا انسان امروزی برای یک زندگی مطلوب و رضایت بخش ، نیاز های متنوعی دارد ولی یکی از اولی ترین نیازهای او این است که دقیقا خود را بشناسد، معنای زندگی خود را مشخص کند تا بتواند از تمامی استعدادهای خود جهت رسیدن به اهداف خود و در نهایت خودشکوفایی استفاده کند (مالکی ۱۳۸۶). فرانکل [۱] (۱۹۷۶) معتقد است که تمایل به معنا یک انگیزه اساسی و مهم انسان است که فقدان آن موجب کسالت، نا امیدی ، افسردگی و از بین رفتن میل به زندگی انسانی فرد می شود (هارلو[۲] و نیو کامب[۳]، ۱۹۹۵) .

پرسش از معنای زندگی یکی از مهمترین و اساسی ترین پرسش های فلسفی است . مسائل اصلی ، مشتمل بر پرسش هایی اند در رابطه با اینکه آیا زندگی هدف دارد ؟ آیا زندگی ارزشمند است ؟ آیا انسان بدون توجه به شرایط و علایق خاص خود دلیلی برای زندگی دارد ؟ آیا زندگی و معنای آن در زندگی و نفع شخصی خلاصه می شود؟ در تلاش برای یافتن پاسخی مناسب به هر یک از این پرسش ها برخی از موضوع های عمده در حیات انسان اهمیت فوق العاده می یابد . افسردگی ، نا امیدی ، پوچی ، بی خدایی و رفتارهای

[۱] - Frankl
[۲] - Harlow
[۳] - Newcomb

متاثر از آن چون نوع دوستی و انسان دوستی از آن جمله اند. چنانچه جانس[۱] ، برندستاتر[۲] ، ککلر[۳] ، دوت کوته[۴] و بوراسیو[۵] (۲۰۱۰) نیز به این نتیجه رسیدند افرادی که نمرات بالاتری در مقیاس معنی زندگی کسب می کنند در مقایسه با افراد با نمرات کمتر، زندگی هدفمندتری دارند و زندگی پس از مرگ و ابدی را بیشتر مد نظر قرار می دهند. بررسی منظرهای متنوع فلسفی بیانگر این واقعیت است که فصل مشترک غالب آنها ابهام زدایی از معنای زندگی و و تاکید بر هویت متعادل و متوازن است. از نظر روان شناسی نیز با رویکرد های متفاوتی در باب معنا و مفهوم زندگی مواجهیم که غایت بسیاری از این رویکردها متضمن سلامت روان و بعضا خود شکوفایی آدمی است. بنابراین خودشکوفایی محصول رسیدن به معنای زندگی است (شرفی ،۱۳۸۴). و معنای زندگی هم داشتن ادراکی از زندگی است که تجارب عاطفی رضایت بخش در زندگی روزانه را امکان پذیر می سازد و لزوما به معنای تلاش جهت رسیدن به اهداف فردی و سعادت فردی نمی باشد. معنایی که ممکن است فردی با کمک به دیگری در زندگی خود جست و جو کند و دیگری با تماشای طبیعت .

بیان مسئله

از عوامل اساسی توسعه پایدار و همه جانبه ، توجه ویژه به جمعیت جوان به ویژه دانشجویان به عنوان قشر صاحب تفکر و اندیشه است . پرورش استعدادها و قابلیت های دانشجو هماهنگ با نیازها و تحولات جامعه، زمینه تحول اهداف تعریف شده یک ملت را فراهم می سازد. ورود به دانشگاه موقعیت حساسی برای جوانان است که اغلب با تغییرات مهمی توام بوده است و موجب مشکلات جدید در روابط و سازگاری با محیط با

---

۱ - Johannes
۲ - Brandstatter
۳ - Kogler
۴ - Doetkotte
۵ - Borasio

توجه به تفاوت های شخصی و هویتی می گردد. (رتک[۱]، ۱۹۹۰ ، به نقل از مالکی،۱۳۸۶) . دانشجویان به طور معمول طیف وسیعی از حالات هیجانی را تجربه می کنند ، شرایط نامساعد خوابگاه ، احساس غربت ، مشکلات تحصیلی ، نداشتن تفریح و سرگرمی ، نگرانی ناشی از یافتن شغل بعد از اتمام تحصیل ، داشتن یک زندگی تکراری در خوابگاه ، مشکلات اقتصادی و سرانجام مسائلی نظیر تعارض ها و دغدغه های هویتی و اکتساب ایدئولوژی های شخصی و دیدگاه های فردی نسبت به مسائل زندگی همه و همه شخصیت فرد را آسیب پذیر کرده و زمینه بروز مشکلات و سردرگمی های فردی را مهیا می کند (مالکی، ۱۳۸۶). با وجود چنین مشکلات عدیده ای داشتن رضایت از زندگی و رسیدن به خود شکوفایی و نگاهی متعالی به هستی تنها زمانی ممکن است که انسان چرایی برای زندگی خود بیابد ، هدفی در زندگی خود داشته باشد و معنایی را در زندگی خود پیدا کند. از خصوصیات جالب در انسان ها این است که گاهی اوقات ممکن است به منظور داشتن انگیزه برای ادامه زندگی شان نیاز داشته باشند تا از معنی و هدف زندگی آگاه شوند . در طی سه دهه گذشته تعداد نسبتا زیادی از مطالعات تجربی به طور واضح معنی زندگی را یک متغیر مهم درحفظ و افزایش سلامت فیزیکی و روانی می دانند (رکر[۲] و فرای[۳] ،۲۰۰۳). دستیابی به معنی ، تجربه لذت بخشی است که در آن فرد نه تنها خود بلکه دیگران را نیز زیبا می بیند و اهمیت دادن به نیازها و خواسته های دیگران نیز ثمره این خودشکوفایی است (فرانکل ۱۹۰۵ ، ترجمه تبریزی ،۱۳۸۳). آمز[۴] (۱۹۹۲) نیز بیان می دارد که هدف گرایی بیانگر الگوی منسجمی از باورها ، اسناد و هیجانات فرد است که مقاصد رفتاری فرد را در ارتباط با دیگران تعیین می کند و سبب می گردد تا نسبت به برخی موقعیت ها گرایش بیشتری داشته و در آن موقعیت ها به گونه ای خاص عمل نمایند. به همین لحاظ آرچر[۵] (۱۹۹۴۳) معتقد است نحوه برداشت فرد و واکنش او به دنیای پیرامون تحت تاثیر هدف گرایی قرار دارد. در مجموع

---

۱ - Rettek
۲ - Reker
۳ - Fry
٤ - Ames
٥ - Archer

می توان معنای زندگی را در بعد اجتماعی آن ، حضور ارزش های اخلاقی همچون صلح ، آرامش ، زیبایی ، عدالت ، حکمت ، حسن نیت و برادری تلقی نمود همان پدیده ای که به هویت متعادل نیز مرسوم است (استیس[۱]، ۱۹۶۴ ، ترجمه آذرنگ ، ۱۳۷۱).

از سوء تفاهمات رایج پیرامون جهت گیری هدف یکسان انگاشتن آن با اهداف خاص و اهداف شخصی است که افراد بر میگزینند . اهداف خاص در واقع مقاصدی هستند که فرد قصد وصول آنها را دارد اما هدف گرایی انگیزه ای است که در ورای رسیدن به آن مقصد دنبال می شود و در واقع نشان دهنده معنایی است که هر فرد برای زندگی خود بر می گزیند (مالکی ۱۳۸۳). از طرفی همانطور که فرانکل (۱۹۰۵، ترجمه تبریزی، ۱۳۸۳) با استناد به زندانیان اردوگاه اشویتز[۲] و میزان مقاومت و امیدی که آنها از خود نشان می دادند، اظهار داشت که افراد از لحاظ شخصیتی و هویتی درجات متفاوتی از معنا را در زندگی کسب می کنند و توانایی افراد در این زمینه یکسان نیست. بنابر این بعید نیست که پس از پشت سر گذاشتن بحران های رشدی متفاوت نگرش افراد به مسائل هستی کاملا متفاوت باشد چرا که موفقیت در حل یک تعارض و بحران با به وجود آمدن یک حس از انسجام درونی و نیز با افزایشی از قضاوت خوب و با معنی در مورد زندگی و ظرفیت داشتن بهزیستی مرتبط خواهد بود (لیوراس[۳] و بوسما[۴] ، ۲۰۰۴). به عنوان یک بخش از این فرایند هویت یابی ، نوجوان نیازمند آن است که ژست شخصی یکپارچه ای نسبت به موضوعات هستی از جمله معنای هستی و زندگی و دیدگاههای مذهبی داشته باشد. (مارکستروم[۵]، ۲۰۰۰). بنابراین یک روال منطقی این است که رشد هویت با اکتساب اعتقادات فردی مرتبط بوده و اینکه بحران هایی که فرد در طی فرایند شکل گیری هویت پشت سر می گذارد دست به دست هم می دهند تا اعتقادات او نسبت به جهان ،

---

۱ - Stace
۲ - Auschwitz
۳ - Vleioras
۴ - Bosma
۵ - Markstrom

خدا ، و هدفمند بودن زندگی و در یک کلام با معنی بودن زندگی را در نگاه اول شکل دهند . همانطور که پارکر[۱] (۱۹۸۵ ، به نقل از دورایز[۲] ، اسمیتز[۳] و گوسنز[۴] ، ۲۰۰۸) اظهار داشته حکایت های داستان گونه ای از کتب مختلف وجود دارد که نشان می دهد درگیری های معنی گرایانه و مذهب گرایانه بعد از تجربه بحران های هویتی در افراد به وجود می آیند و شروع به رشد می کنند و این تجربه تضاد ها و جست و جوی هویت فردی یک عامل تعیین کننده در رشد اعتقادات فردی و شکل گیری نگرش های شخصی است . مطالعه طولی که در این راستا بر روی ۷۲۴ بزرگسال بلژیکی صورت گرفت اظهارات قبلی را تایید نموده و نشان داد که محرومیت از تعالی انسانی و نیز متعالی بودن از لحاظ معنایی و مذهبی با سبک های هویتی خاصی همبستگی دارند . بدین صورت که تعالی واقعی و خود شکوفایی با یک هویت آگاهانه شکل گرفته و مطلع ، همبستگی مثبت و تعالی لفظی و غیر واقعی با یک نوع هویت پراکنده و اجتنابی همبستگی منفی معنی داری را داشتند (دورایز و همکاران ،۲۰۰۸).

بر اساس نتایج مطالعات پیشین ، این پژوهش سعی دارد متغیرهایی که در میزان معنی زندگی دانشجویان موثر هستند را بررسی کند. ازآنجا که ایجاد معنی در زندگی مسئله ای است که از دوران نوجوانی شروع شده و در دوره دانشجویی با توجه به مسائل خاص دوران دانشجویی اهمیت بیشتری پیدا می کند و به عنوان یک متغیر انگیزشی در سبک زندگی دانشجویان تاثیر می گذارد ، در این تحقیق پیش بینی آن از طریق سبک های هویتی و تحول اخلاقی بررسی خواهد شد به عبارت دیگر مسئله این پژوهش این است که نقش تحول اخلاقی و سبک های هویتی را در معنای زندگی دانشجویان بررسی کند .

---

۱ - Parker
۲ - Duriez
۳ - Smits
۴ - Goossens

ضرورت و اهمیت

پیشرفت و گسترش علم از پژوهش های اجرا شده در حیطه های اساسی علم نشات می گیرد لذا هر تحقیقی با در نظر گرفتن اولویت ها و چهار چوب علمی در جای خود بسیار مهم است اما بنابر اقتضای شرایط ، برخی از تحقیقات از اهمیت خاصی برخوردارند . این پژوهش به سبب اهمیت مساله هدف ، امید ونشاط در زندگی فردی و اجتماعی دانشجویان که نقش تعیین کننده ای در پیشرفت و تحول هر کشوری بازی می کنند ، صورت گرفته است . داشتن حس با معنی بودن زندگی و لذت حاصل از آن و امید به زندگی با وجود تمامی مشکلات و کمبود های آن نتایج مثبت کوتاه مدت و درازمدتی را در زندگی هر فرد به وجود می آورد. فردریکسون (۲۰۰۲) معتقد است که تجارب عاطفی مثبت نه تنها به بهزیستی شخص بلکه همچنین به رشد و تکامل فرد و جامعه نیز کمک می کند (نقل از مالکی ۱۳۸۶) .

امروزه افسردگی و خودکشی حاصل از پوچی یکی از اساسی ترین و متداول ترین مشکلات مردم به ویژه دانشجویان در سراسر دنیاست به گونه ای که ۷۵ درصد موارد بستری در بیمارستان های روانی را موارد افسردگی تشکیل می دهند و سالانه بیش از ۱۰۰ میلیون نفر از مردم دنیا از لحاظ بالینی افسرده تشخیص داده می شودند (گوتلیب[۱] و هافمن[۲] ، ۱۹۹۲ ، نقل از مجارشین، ۱۳۸۵) در یک نمونه گیری از یکی از دانشگاههای آمریکا ۶۰ دانشجو بعد از اقدام به خودکشی مورد بررسی قرار گرفتند که ۸۵ درصد از آنها دلیل خودکشی خود را بی معنی بودن زندگی ذکر کردند و ۹۳ درصد از دانشجویان عادی نیز اظهار داشتند که از بی معنایی رنج می برند. همچنین در طی تحقیقاتی که در سال ۱۹۷۳ بر روی ۴۱۶ دانشجوی دانشگاه سن دیه گو صورت گرفت ، شاخص استفاده از مواد مخدر در میان دانشجویانی که هدف متعالی در زندگی نداشتند (۸/۹) تفاوت قابل ملاحظه ای با شاخص کسانی که از چنین هدف هایی برخوردار بودند (۴/۲۵)

---

۱ - Gutlib
۲ - Haffman

نشان می دهد. (فرانکل ۱۹۰۵ ، ترجمه تبریزی ۱۳۸۳). مدت های مدیدی است که که ما در این رویا به سر می بریم که اگر فقط موقعیت اجتماعی –اقتصادی مردم را بهبود ببخشیم همه چیز بر وفق مراد خواهد بود و مردم خوشحال و شادمان خواهند شد ولی اکنون بطلان این مطلب برای ما روشن شده است . حقیقت این است که با فروکش کردن مساله تنازع برای بقا این سوال پیش روی ما قرار گرفته است که بقاء برای چه چیزی؟ امروز بیش از هر زمان دیگری مردم به شیوه های گوناگون زندگی کردن دسترسی دارند اما معنایی که برای آن زندگی کنند در اختیارشان نیست بیماران امروز دیگر همانند دوران فروید و آدلر از احساس حقارت یا ناتوانی جنسی شکایت نمی کنند امروز آنها از این جهت به روان پزشکان مراجعه می نمایند که در خود احساس بیهودگی می کنند مشکلی که مواجه با آن موجب روی آوردن به کلینیک ها و مطب ها می شود پوچی وجود یا خلاء وجودی آنهاست. نتایج حاصل از این پژوهش می تواند به ایجاد آموزش های لازم به والدین و همچنین به خود نوجوانان و آگاه سازی آنها در رابطه با مشکلات ناشی از نداشتن هدف در زندگی که می تواند به گونه ای با نداشتن هویت منسجم مرتبط باشد ، کمک کند و همچنین برنامه ریزان را در تعیین خط پایه فعالیت ها ، اولویت بندی اقدامات و ارزیابی برنامه ها و اثر بخشی آنها یاری رساند و از طرفی به توسعه مفاهیم نظری مربوط به معنا در زندگی و عوامل موثر بر آن نیز کمک کند.

اهداف تحقیق

هدف کلی

تعیین نقش تحول اخلاقی و سبک های هویتی در پیش بینی معنای زندگی دانشجویان دانشگاه تبریز

اهداف جزئی

- مشخص کردن رابطه بین سبک های هویتی و معنای زندگی
- مشخص کردن ارتباط بین سبک های هویتی و تحول اخلاقی
- مشخص کردن رابطه بین تحول اخلاقی و معنای زندگی
- مشخص کردن توان پیش بینی معنای زندگی توسط تحول اخلاقی و سبک های هویتی
- مشخص کردن تفاوت دختران و پسران در معنای زندگی
- مشخص کردن تفاوت دختران و پسران در سبک های هویتی
- مشخص کردن تفاوت دختران و پسران در تحول اخلاقی

سوالات و فرضیه های تحقیق

فرضیه ها

۱- بین سبک های هویتی و معنی در زندگی رابطه وجود دارد .

۲- بین سبک های هویتی و تحول اخلاقی رابطه وجود دارد

۳- تحول اخلاقی و سبک های هویتی به طور معناداری معنی زندگی در افراد را پیش بینی می کنند .

سوالات

۱- آیا بین تحول اخلاقی و معنی در زندگی رابطه وجود دارد؟

۲- آیا بین دختران و پسران در زمینه معنی در زندگی تفاوت وجود دارد ؟

۳- آیا بین دختران و پسران در زمینه سبک های هویتی تفاوت وجود دارد ؟

۴- آیا بین دختران و پسران در زمینه تحول اخلاقی تفاوت وجود دارد ؟

متغیر ها

متغیرهای پیش بین :

- تحول اخلاقی
- سبک های هویتی

متغیر ملاک :

- معنای زندگی

تعریف مفهومی و عملیاتی متغیرها

تحول اخلاقی

تعریف مفهومی: تحول اخلاقی عبارتست از درک افراد از مفهوم عدالت در سطوح مختلف که بالاترین سطح آن دست یافتن به حقوق مساوی و جهانی برای همهٔ مردم و تحقق ارزش های عالی انسان در زندگی افراد است (کلبرگ[۱] ۱۹۶۹).

تعریف عملیاتی: در این پژوهش منظور از تحول اخلاقی نمره ای است که آزمودنی ها در پاسخ به آزمون تحول اخلاقی «ما»[۱] بدست می آورند.

[۱] - Kohlberg

معنای زندگی

تعریف مفهومی: معنی در زندگی معمولا به یک حسی از یکپارچگی و فهم وجودی، حسی از وجود هدف در زندگی شخصی به دنبال دستیابی به اهداف ارزنده به همراه حسی از تکمیل بودن اشاره می کند. (یه هو[۲]، چونگ[۳] و چونگ، ۲۰۱۰)

تعریف عملیاتی: در این پژوهش منظور از معنای زندگی نمره ای است که آزمودنی در پرسش نامه معنی زندگی کرانباخ [۴]و ماهولیک[۵] بدست می آورد.

سبک های هویتی

تعریف مفهومی: به اعتقاد جیمز مارسیا[۶] (۱۹۸۹) هویت ، سازمانی درونی، خود جوش و پویاست که از سائق ها، توانایی ها، باورها و تجارب گذشته فرد نشأت می گیرد (نقل از احدی، جمهری، ۱۳۸۵).

تعریف عملیاتی: در این پژوهش منظور از سبکهای هویتی نمره ای است که فرد در سوالات مربوط به هر یک از خرده مقیاس های سبکهای هویتی پرسش نامه حالات هویت بنیون وآدامز[۷] (OMEIS-۲)[۸] بدست میاورد.

مارسیا با الهام از نظریه اریکسون نهایتاً به چهار نوع هویت دست یافته است:

---

۱ - Ma
۲ - Yeeho
۳ - cheung
٤ - Crum Baugh
٥ - MahoLic
٦ - James E. Marcia
۷ - Bennion & Adams
۸ - objective measure of Identity tutus